

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inzerati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 174.

V Ljubljani, v sredo 3. avgusta 1887.

Letnik XV.

Beda med pagani.*)

II.

Sužnja na križ! — A s čim zaslužil je smrt tvoj služabnik?
Kje tožnik je njegov in kje imaš priče? Počakaj!
Sužnja uiti ni moč! Umoriš ga še lahko pozneje!
„Kaj si ob pamet? Mar suženj je človek? Kdo vpraša po vzroku?“
Volja je moja: ukaz! — Mar vzroka dovolj ni povelje?“
Juvenal (VI. 219—223).

V kako žalostnih, neznosnih razmerah je živel v paganstvu človeštva več polovica; koliko hudega je moralo trpeti človeštvo v starem veku, pričajo nam sužnji, kaže nam obupno stanje, kakoršnega bi naj bolj ljuti trdosrčnež ne priželel tudi živini ne. Toda mar je bil suženj več nego živina? Ne! Bil je orodje, kakor oralo, vol, kterege se gospodar poslužuje pri svojem delu. Triplex instrumenti genus, vocale, semivocale et mutum. Vocale, in quo sunt servi, semivocale, in quo sunt boves; mutum, in quo sunt plaustra, pravi Varro. (De re rustica, [I. XVII. I.]

In po tem so tudi z njimi ravnali. Kupovali, prodajali, zamenjavali, vezali, pretepali, natezali, morili, križali so gospodarji svoje sužnje po svoji volji, kamor in kakor jih je ravno nagibalo njih rahlo čutilo. Postava se zanje ni menila. Špartanci so vsako leto sužnje ob določenem času pretepali samo zato, da trpini niso pozabili, kdo da so. Rimljani so jih imeli zvezane po sto na verigi v podzemeljskih ječah; verige so morali nositi noč in dan in z verigami na nogah so morali opravljati dela na polji in paznik jih je s korobačem, na katerem so bile pripete svinčene, neusmiljeno priganjal k delu. — Razmere za sužnje na deželi so bile toraj zelo žalostne; zato se ni zdela zastoj sužnjem največa kazen, ako je gospodar jih poslal iz mesta na deželo, kjer je suženj gospodaril sužnju. Toda tudi po mestih ni bilo bolje, ker se je suženj po svojem

*) GL. „Slovenec“ št. 157, 159, 163.

stanu bistveno ločil od prostih; bil je le quasi secundum hominum genus: neka druga vrsta ljudi brez cene in brez pravice, toraj popolno prepuščen volji gospodarjevi. Ker nečem razmer prečno slikati, omenim, da so bile tudi častne izjeme med pagani, med kterimi so nekteri prav ljudomilo ravnali s svojimi sužnji, a ponovim, da so bile to le izjeme, ki pa izginejo v primeri z drugimi, kakor neznatna rečica v velikem morju.

Ker so se gospodarji proti sužnjem ravnali po prisloviici: Sic volo, sic jubeo, sit pro ratione voluntas, zato je mnogokrat najmanjša stvarica zadostovala, da je bil suženj tepen in tudi umorjen. Slaba volja gospodarjeva, neznatna neokretnost sužnjeva; morda se mu je o nepravem času zdehnilo ali kihnilo, je bilo vzroka dovolj za najhujšo kazen. Gorje sužnji, ki je zaljubljeni rimski gospodičini lase v kite spleta, jej lica lepšala ali obleko priprava, ko bi se bila nerodno zadela svoje gospodovalke! Toda kaj jej hoče tako nežna deklica, mar je mogoče, da te sneznobe, mehke ročice kaj žalega storé? A bodalec, ki ga drži v rokah gospodovalke, nam priča, s čim ona priganja in spodbada k delu svojo služabnico itd. A ko bi hotel še dalje s posameznimi slučajji pitati blagovoljnega bralca, bi nikdar ne prišel do konca. Le droje še omenim, kar posebno znači pagansko družbo.

Prvo je, da državne postave niso prav nič varovale sužnjeve. Nullum caput habet. Servile caput nullum jus habet: Suženj nima nobene pravice; do sužnja nima človek nobene dolžnosti. Sužnju ne more nikdo ne posoditi ne dolžan mu biti. Suženj je podoben mrtvem. Pred postavo se on ne more zagovarjati; beseda njegova nič ne velja pred sodiščem, edino le krik njegov na tezalnici. Sine tormentis testimonium ejus credendum non est. Vse to nahajamo v državnih zakonih. Ali si moremo kaj hujega in trjega misliti? — Toda vse bi še bilo, ko bi v tej grozni bedi ne bila živel človeštva več polovica, kakor sem že omenil v začetku. Par dokazov zato. Atenej nam spričuje, da je Demetrijski

Phalera pri štetvi ljudstva v Attiki naštel le 20.000 prostih državljanov in 400.000 sužnjeve. V Rimu so imeli meščani po 1000, 10.000, 20.000 sužnjeve, Postquam vero nationes in familiis habemus; pravi Tacit. Tudi Rimljani so se bali velikega števila sužnjeve; pripoveduje nam namreč Seneka, da so stavili v rimskem senatu nasvêt, naj se sužnjem dá posebna obleka; a senat ni hotel sprejeti nasvêta, češ, sužnji se utegnejo šteti, koliko da jih je; to pa bi ne bilo varno za proste meščane.

In da to žalostno sliko paganske družbe postavim v primerno svetlobo, da ničesar ne prezremo na njej, omenim, da je bilo tudi prosto ljudstvo večidel le proletarijat. „Kruha in iger!“ To njih geslo kaže jasno njih telesno in duševno stanje. Kar so pagani še človeškega imeli na sebi, to so zapravili v igriščih. „Proklete igre, strahoviti boji — piše cerkveni učenik Gregor Nacijanški — kjer so se ogledalci vnmali le za divje zverine; žalostni, ako ubeži človek zveri, vsi veseli pa ploskajo, ako ga je zgrabila, ko slišijo smrtne njegove vzdihé; ko vidijo, kako se zvija uboga človeška stvar v žrelu levovem“. — Z velikim trdom in mnogimi žrtvami so lovili divje zveri, ki naj razveseljujejo ljudstvo pijejo človeško kri! (Ut bibant humanum, populo plaudente, cruorem). — A tudi človek mora moriti človeka, da se razvedrujejo ljudje; in sicer niso zadovoljni z dvema, tremi bojevalci: na tisoče jih hočejo imeti. Ljudomili Tit, upanje sveta in veselje Rimljanov imenovan, je slavil sto dni svojo zmago s krvavimi igrami, v kterih je poginilo na tisoče ubogih trpinov.

In paganski veljaki hvalijo te naprave, češ, človeka vtrjujejo proti bolečini. A kaj hočemo reči? Usmiljenje je dušna slabost, uči Seneka, lastna ljudem brez kreposti. Modri ne pozna sočutja. Le lahko-miselni norci so usmiljeni, pravi Cicero.

Toraj za ubozega trpina ni dobre besede, ni sočutja, ne usmiljenja, zanj je le kletev, zasmeh, palica, meč, zverina, križ, in vse je tako navadno, da bi se pagani čudili, ko bi bilo drugače!

LISTEK.

Nekoliko misli z Lurdskega potovanja.

(Konec.)

Predragi, premili prijatelji!

Ta je ona važna resnica, ktero je po besedah prerokovih izrazil sv. Pavel: Moj pravični pa živi iz vere*), to je, nikdo ni pred Bogom pravičen, se ne more zveličati, ako iz vere ne živi. Ono, kar zove „iz vere živeti“, pomenja sv. Pavlu ne le za resnično imeti, kar in ker je Bog razodel, ampak več. Apostelj namreč na dotičnem mestu govori o življenji, ktero moramo živeti pred Bogom. To življenje pa bistveno obstoji iz dejanj, ktera imajo biti dobra, tako, da nas pred Bogom opravičujejo. Živeti toraj ni nič drugega, nego delati, iz vere živeti pa to, kar iz vere delati. A človek je razumno bitje in kot tak ničesa ne čini brez kakega smotra, smoter pa, v kolikor človeka k dejanju nagne, imenuje se nagib; zatoraj pa se more reči, da le tisti iz vere živi, ki nagibe svojemu delovanju zajemlje iz vere, t. j., ki tako dela ali živi, kakor vera uči, in zato, ker vera uči. Po nauku Pavlovem toraj more le

oni čeznaravno zveličanje doseči, ki vero sledi kot voditeljico in pot kazočo in voljo nagibajočo.

Po tem takem se pa oni, ki iz vere živi, loči od tistega, ki vere nima, ali ki hoče vero nadomestiti z naravnim spoznanjem, kakor so racionalisti ali naturalisti. Ti-le ne verujejo, in zaradi tega se tudi ne morejo dati nagibati od vere, ne živeti iz vere; ker namreč le to za pravo pripoznajo, kar z naravno pametjo razvidijo, tudi nagibov svojim dejanjem od drugod ne morejo zajemati, nego iz naravnega spoznanja. Verujoče nagiblje vera in po veri neposredno Bog, ne verujoče pa pamet. Oni tako delajo, ker verujejo, da jim je tako delati, ti pa, ker tako za dobro ali primerno spoznajo.

Razjasnimo to prevažno resnico z vzgledom. Dva gospoda sprehajaje se naletita na berača, ki ju poprosi miloščine. Prvi nima vere, je racionalist. Naprošen za miloščino, tako le pri sebi premišluje: berač je reven, bēda ga tlačí, lakoto trpi, naj bo, dal mu bom, vsaj je tudi on človek, kakor jaz, tudi je človeku dostojno reveže podpirati; s tem bom doprinesel človekoljubno dejanje; slednjič videli me bodo drugi ljudje, berač bo tudi hvalil mojo milosrčnost, in svet me bo tem više čislal... Tako pretehtujoč dá miloščino... Zdaj pride drugi na vrsto; tudi on je poprošen. Toda kot veren, po-

božen kristijan začne tako misliti: Glej, ta revež je kristijan, kakor jaz, moj brat v Kristusu, z njegovo krvijo odrešen, za ista nebesa vstvarjen, kakor jaz; podariti mu hočem, vsaj je tudi Jezus Kristus tako velel ter obljubil, karkoli bomo dali najmanjšemu svojih bratov, da bo veljalo, kakor da bi bilo dano njemu samemu, stotero bo vse povrnil... In dá mu tudi on... Dal je iz vere, ker one resnice, da je berač njegov brat v Kristusu itd., da je odrešen s krvijo Kristusovo, uči nas le krščanska vera. Zatoraj je pa tudi oni čin milodarnosti, ako se je dovršil z milostjo božjo, zadobil čeznaravno zaslužnost; čin pa, kterege je brezverni tovariš doprinesel, ostal je, dasi naravno ne slab, popolnoma brez zasluge za nebesa; nagibna resnica namreč, da je berač človek itd., je čisto naravnega spoznanja in jo lahko vsak nevernik spozná. In da bi racionalist tudi celo življenje skazoval trpečemu človeštvu največjih dobrot, da bi tudi vse žrtvoval, kar ima, in slednjič še samega sebe — vse bi nič ne zdalo za nebesa. Moj pravični živi iz vere!

Tako je življenje iz vere. Zatoraj ni čuda, da v našem naturalističnem veku ljudje nič bolj ne črtijo, kakor tako življenje iz vere; a od druge strani se posebno ponašajo, da so se oprostili verskih predsodkov, ter da živé, kakor uči čista pamet. V

*) Rim. I. 17.

Li ni to strašna tema, kamor sva zabredla, čitatelj moj? Naprej ni moglo, nazaj ni znalo človeštvo v tej noči. Ali naj pogine človeštvo? Ne! — V to temno noč zasveti nebeška luč, od vzhoda posijejo njeni razsvetljujoči in ogrevajoči žarki! In med divje glasove, s katerimi je človeštvo obsojalo, mučilo in morilo trpečo rajo, zadoni glas vesel, mogočen, nebešk, glas božji! Blagor ubogim! . . . blagor žalostnim! . . . blagor trpečim! . . . Ljubite se med seboj! . . . Vsi ste bratje, otroci nebeškega Očeta! . . .

Kdor pozna razmere v paganski družbi ob Izveličarjevem prihodu, on ne povprašuje, kje je pisano, da ima priti Sin božji na zemljo; dovolj so mu te besede, ti nauki, ki glasno kličejo celemu svetu: Resnično, kdor takim ljudem oznanuje take nauke, on ne more biti le človek; biti mora v resnici Sin božji!

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. avgusta.

Notranje dežele.

Presviti cesar je v ponedeljek odpotoval iz Išla v Monakovo in dalje v Kreuth. Prihodnjo soboto se cesar vrne v Gastein.

Iz **Išla** se poroča, da je svitli cesar v soboto vsprejel ministra vnanjih zadev, grofa Kalnokya v avdijenci. Ministerski predsednik grof Taaffe se je vrnil v petek na Dunaj.

Naučni minister je dovolil, da se sežida posebno poslopje za češko državno obrtno šolo v Brnu.

Mladočeški poslanec grof **Kounic** je v nedeljo govoril pred zbranimi volilci v Velevarih. Zbralo se je okoli 45 volilcev. Ker se opozicija ni vdeležila shoda, vsprejela je skupščina resolucijo, v kateri poslancu izrečejo zaupnico. Grof Kounic je sicer trdil, da ne vstopi v češki klub, vendar je priznal, da skupno postopanje vseh čeških poslancev najbolj ugaja češki politiki.

Koroški poslanec Peter **Lax** je svojim volilcem poslal pismo poročilo o svojem delovanju v državnem zboru. V poročilu piše, da je po dolgem premišljevanju vstopil v nemško-avstrijski klub. Najraje pa bi bil v takem klubu, ki združuje vse zastopnike kmečkih občin ne glede na narodnost in politično mišljenje.

Ogerska vlada namerava državnemu zboru predložiti postavni načrt o civilnem zakonu. Pravosodno ministerstvo že izdeluje načrt postave. Gotovo bodo v zbornici burne debate.

Vnanje države.

Nova **srbska** vlada napravlja našim sodržavljanom madjarske krvi velike skrbi. „P. Ll.“ donša večkrat dopise iz Belegrada o srbskih razmerah, ki razvzemajo živce njegovim prijateljem. Ker imenovani list ni poseben prijatelj sedanjemu srbskemu ministerskemu predsedniku, je lahko umljivo, da razmere v Srbiji riše prečno. Nedavno je objavil dopis, ki slóve v bistvu: Srbska vlada vedno občuje z ruskim zastopnikom Perzijanijem. V Peterburgu so že popustili misel, da se vrne v Srbijo bivši metropolit Mihael, ker se je kralj Milan odločno izrekel proti temu. Poleg Perzijanija uživa posebno pozornost g. Ristica in njegovih tovarišev francoski

zastopnik g. Millet. V najnovjšem času so skušali sporazumeti se s Črnogoro. Odposlanci obeh držav niso hoteli vzbuditi pozornosti in so se sešli najprej na Dunaji in pozneje v raznih mestih južne Ogerske. Doslej so razložili le svoja mnenja. Tekom razgovora se je pokazalo, da na črnogorskem dvoru želé prevrat v Srbiji in pričakujejo vladarsko krizo v Belegradu. Zahteve, ktere so se stavile s črnogorske strani, bile so vladarske narave, in zastopnik Srbije jih je odklonil. Nasledek dogovorov se more najbolje spoznati po tem, ker stopi zastopnik črnogorskega kneza v srbsko državno službo. Dogovori se bodo nadaljevali po volitvah v skupščino. Do sedaj hoče vlada poravnati mnoge težave, ki ovirajo delovanje. — Temu dopisu ni treba pojasniti, ker se vidi iz besed, da je na dopisnika vplivala sedanja vročina.

Umr! je vsemu svetu znani ruski časnikar Mihael Nikiforovič **Katkov**. Rodil se je 1820. l. v Moskvi in se izšolal na vseučiliščih v Moskvi, Kraljevci in Berlinu. Nekaj časa je bil profesor modroslovja na vseučiliščih v Moskvi. Pred tridesetimi leti je stopil na časnikarsko polje. L. 1856. je začel izdajati mesečnik „Russki Vjestnik“, od l. 1863. pa je neprenehoma delal za „Moskovskija Vjedomosti“. Članki njegovega lista so v najvišjih krogih imeli mogočen vpliv. „Mosk. Vjedomosti“ so bile tako rekoč glasilo ruskega naroda. Menda ga ni v nobeni državi časnikarja, ki bi imel toliko vpliva na državno politiko, kakor ga je imel Katkov v svoji domovini. Katkovo ime je tesno združeno z najvažnejšimi dogodki ruskega življenja. — „Novosti“ pišejo o M. N. Katkovu: Katkov ni bil nikoli panslavist. Pri vseh svojih nasvetih se je ravnal po vzgledih zapadnih dežel. Katkov je bil do najnovejšega časa odločen častilec in pristaš kneza Bismarcka. Ravno Katkov je v zadnjih letih toplo zagovarjal ožjo zvezo med Rusijo in Nemčijo. Svojim čitateljem je celó zatrjeval, da knez Bismarck bolje pozná ruske koristi, kakor ruski državniki, in da med Rusijo in Nemčijo ni treba poravnavati računa. V svojem listu se je potegoval za Nemčijo do polovice minulega leta. Zato ne razumemo, zakaj v Berlinu opisujejo Katkova kot sovražnika Nemčiji. Nemški listi bi ravnali previdneje, ko bi se vprašali: zakaj je ta prijatelj Nemčije v zadnjem letu postal njen sovražnik? Ko bi nemški in avstrijski časniki računili z resničnimi dogodki, hitro bi se prepričali, da sedanje Evrope ne vznemirjajo panslavisti, temveč drugi vzroki. Zló ne tiči v namerah te ali one stranke časnikarjev ali politikov, marveč v nasprotujočih si koristih raznih držav. Nevaren boj se more preprediti, ako posamezne države odjenjajo v svojih zahtevah in težnjah. — Policijski načelnik v Nikolajevu je naznanil vsem avstrijskim židom, da morajo v tridesetih dneh zapustiti mesto in rusko zemljo. V Nikolajevu živé mnogi avstrijski židje kot tovarnarji, trgovci in rokodelci.

V **Franciji** je še vedno na dnevnem redu prepri med Ferryjem in Boulangerom in poslancema Laurom in Delafossom. Napovedali so si dvoboj. — Kakor znano, trdil je Laur, da je Delafosse priporočal Boulangeru državni prevrat. Delafosse odločno zanikava. Priznal je le toliko, da se je večkrat razgovarjal z Boulangerom in mu čestital, ker je ojačil armado. Kar se tiče onih 94 generalov, ki so obljubili Boulangeru pomoč, je toliko resnično, da je okoli sto častnikov in generalov obiskalo Boulangera. Ti so ga nagovarjali, da se pričné boj. „France“ zahteva, da mora Boulanger imenovati vse one častnike in generale, ker Delafosse ne more zastopati vse desnice. — V St. Quentinu so odkrili spomenik Martinu. Ko je prišel minister Spuller, čulo se je več glasov: Živel Boulanger! Znani Déroulède je govoril v imenu zveze rodoljubov.

Mestni zastop v **Rimu** je prosil vdovo Depretisovo, da se prepelje truplo njenega moža v Rim.

Dalje je naročil vsem trgovcem, da zapró svoje prodajalnice mej pogrebom v Stradelli. Na kapitulu mu postavijo spomenik za 100.000 gl., na njegovi hiši vzdajo spominsko ploščo in po njem imenujejo eno ulico v Rimu. — Depretis je bil najkonservativnejši italijanski državnik od l. 1866. Bil je pošten mož in odkritosrčen nasprotnik. V zadnjem času se je odločno potegoval za avstrijsko-nemško-italijansko zvezo. Depretis ni bil prijatelj irredente. Vse se povprašuje, kdo bo njegov naslednik v ministerstvu? Začasno vodi Crispi vnanje zadeve. Ta državnik pa ni prijazen Avstriji.

Kakor že znano, zmagali so v **Neapolji** katoliki pri občinskih volitvah. Katoliki niso pričakovali tolikega vspeha, ker so njihovi nasprotniki vplivni in bogati možje. Razpisanih je bilo 21 volitev; katoliki so postavili 20 kandidatov, od katerih je izvoljenih 19. Liberalci so bili srditi na duhovnike, ker so se v polnem številu vdeležili volitev.

Turška vlada je neki brzjavno svetovala princu Koburškemu, naj ne gré v Sofijo, dokler ga ne potrdijo vse države. Po deželi, posebno v Rumeliji, je prebivalstvo zeló nemirno. Regenti čutijo, da nastanejo vstaje in izgređi, ako v kratkem ne pride knez v deželo. Stranski, brat ministrov, in Načević sta na Dunaji, da pregovorita princea, naj prevzame vladarstvo. Ali ga pregovorita, kdo vé? Dopisnik Dunajskega „Vaterlanda“ piše iz Sofije, da posebna komisija že pregleduje knežjo palačo. Tudi je znano, da je pri nekem krojači v Sofiji naročena bolgarska obleka za kneza. Ti dogodki gotovo nekaj pomenijo. „Nezavissima Bolgarija“ piše, da pride novi knez v kratkem v Trnovo. Imenovani list sklepa iz nekterih poročil, da bodo vse države potrdile volitev. Tudi Francija ni rekla naravnost, da je ne potrdi. Le ena država nas ovira — Rusija. Akoravno pa Rusija ne odjenja, prišel bo knez Ferdinand tudi brez njenega dovoljenja. Pravica je na naši strani. Ako Rusija odreče svoje dovoljenje, potem imamo proste roke in zaklicati smemo: Bolgarija je neodvisna! Mi smo na vse pripravljeni, tudi na smrt. Pri vsem tem pa upamo, da bo knez kmalo v naši sredi. — Regenti so bili nekaj dni v Varni; vrnil so se v Ruščuk. Kaj so iskali in nameravali, ni znano; najbrž so premišljali svojo prihodnjo osodo. — Če pa konečno Koburžan le ne pride v Bolgarijo, prosili bodo regenti prejšnjega kneza Aleksandra, da zopet poskusi svojo srečo. Kakor poročajo časniki, posvetovala se je o tem Battenberška rodovina.

Turški sultan je naročil državnemu podtajniku v ministerstvu vnanjih zadev, naj izdela nove predloge gledé egiptске pogodbe, kateri se predložé angleški vladi.

„Tems“ poroča, da je nastal prepri med sultanom na Zanzibaru in **Portugalci** zaradi meje. Portugalske ladije so priplule pred Zanzibar, da branijo portugalske koristi. Sultan Said Bargoš noče odjenjati; prepri bo morala razsoditi posebna komisija.

Omenili smo že, da nemški listi imenujejo kot naslednika **holandskega** kralja Viljema v veliki vojvodini Luksenburški vojvodo Adolfa Nassavskega. Nemčija bo podpirala tega kandidata. Prebivalci v Luksenburgu pa z nemškim vladarjem nikakor niso zadovoljni. Nastalo bo novo vprašanje, katero bodo morali reševati evropski državniki.

Španska vlada je naznanila francoski vladi, da ne more potrditi zvišano carino na špirit in vino, ker se nove določbe ne strinjajo s trgovinsko pogodbo.

prejšnjih časih se ni niti zasebno, niti javno nič pričelo, kar bi se ne zlagalo z načeli krščanstva, cerkev je s svojim blagoslavljanjem vse novo uvažala, vse posvečevala. Dandanes pa se narodi v svojih podjetjih ne dajo vesti od čistega „humanizma“ ali človečnosti, kakor se navadno na široko ustijo. Nekdaj se je stavljala križ na javna poslopja, krščanski zavodi so se snovali, zapuščine in ustanove so se delale Jezusu Kristusu in svetnikom, zidale so se bolnišnice, po katerih so moški in ženske, Bogu posvečeni, bolnikom stregli kot svojim bratom v Kristusu; vse je oživljala, k vsemu nagibovala vera. Dandanes pa se je križ iz šol, iz javnih prostorov in ustanov vrgel, in mesto njega se nastavljajo znamenja stare mitologije: Venera, Merkur, Atena, Nimfe itd. . . ! In karkoli se bližnjemu dobrega skaže, zgodi se le v imenu „človečnosti“. Od tod toliko človekoljubnih ustanov (Humanitätsanstalten), človekoljubnih podjetij, zavodov, filantropnih društev, dobrodelnih predstav (Wohlthätigkeitsvorstellungen), zbiranj itd. — kar se vrši navadno prav šopirno z vednim ponavljanjem tolikokrat že pogrelih fraz!

Mi pa moramo nasproti tem zmotam življenje naše natančno vravnati po načelih in duhu sv. vere. Ta vera zavladati mora in prešinjati ne le zasebno

življenje naše, ampak tudi javno. Zasebno človek večidel živi le sebi, a ker je on socialno bitje, mora ob enem tudi bližnjemu živeti, in to se godi v javnem življenju. Nedostojno je namreč za značajnega človeka, javno drugače pokazati se, kakor živi in deluje zasebno; med zidovi domače hiše verovati, moliti, z družino pobožno pogovarjati se, zunaj pa pred svetom križa se sramovati, sramotenje verskih resnic nemarno prenašati; nedostojno, ko gré za najsvetejše pravice sv. cerkve, ne na levo, ne na desno se ganiti; isto tako vsem brez razločka hvalo ploskati, da le kaj novega ali nenavadnega na dan spravijo, ne gledé na to, se li, kar trdé, zлага z vero ali ne. Se vé, da bi hoteli sovražniki Kristusovi vernike razgnati v kot zasebnosti, omejiti delovanje katoliških duhovnov ter zapreti jih med štiri zidove domače cerkve; v javnosti, ne v šoli, ne v zbornicah, ne v postavodajstvu, ne pri volitvah, bi se ne smelo kakorkoli izjaviti katoliško prepričanje! In koliko je žalibog takih katoličanov, ki se dajo preslepiti od novega evangelija! Koliko takih, ki, menéč, da vera ne veljá v politiki, si naročajo brezverskih prostozidarskih časnikov, glasujejo pri volitvah za najbolj zagrizene liberalce; ki se vpisujejo v društva cerkvi in veri sovražna, menéč, da vera je dobra in zapovedana le za ožji krog domače družine; koliko

takih, ki mislijo, da vera in njeni nauki nimajo z umetnostjo, s pesništvom nič opraviti, da smejo tukaj Boga, prostost volje in druge resnice na sto načinov tajiti, a da vkljubo vsemu temu ostanejo pravoverni kristijani!

Zdi se, kakor da bi takim kristijanom vera res ne bila drugo, kakor prazna teorija, in dogme le nekaki stavki, o katerih se puljo in kratkočasijo prepirljivi školastiki. Jojmene, daleč, daleč smo zabredli od zdravih nazorov srednjega veka, ki je vero smatral za tako ozko sklenjeno z življenjem, da je iz verskih resnic izvajal vodila privatnemu in javnemu življenju, politiki, znanosti, umetnosti, sploh vsemu človeškemu početju. Da, mislim da evropska družba za nobeno drugo boleznijo bolj ne boleha, kakor za tem ločenjem vere od javnega življenja. Da se o tem prepričamo, zadosti bi bilo le en pogled vreči na oni duh, ki skoro brez izjeme veje v javnem šolstvu, v postavodajstvu, v politiki, sploh v vseh strokah javnega življenja evropskih držav. Kolika razlika med to javno brezvernostjo in onim verskim čutjem, ki se še nahaja v srci in privatnem življenju ogromne večine evropskih narodov!

To vse učinil je naturalizem, ki v obliki novodobnega liberalizma kakor móra tlačí narode. Prikradel se je v prejšnjem stoletju na dvore evropej-

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 2. avgusta. (Liberalni Nemci — katoliki?) „Slovenec“ je imel že večkrat priliko, naš narod svariti pred liberalnimi Nemci in nemškutarji, ki so vsi od konca do kraja katoliški veri, in ker je naš narod vrlo veren, tudi našemu narodu silno sovražni. Dokazov za to nam ni nikdar manjkalo. Da bo pa eden več, nate še tu enega, in sicer najnovejšega. Graški nemško-liberalni organ „Tagespošta“ omenja ustanovitve najnovejšega slovenskega društva, takozvanega „tiskovnega društva“ v Ljubljani, in pravi med drugim: „Man sagt, dass der erste Zweck desselben die Verbreitung der katholischen Propaganda in Krain sei. Dieser Zweck würde aber die Gründung eines neuen Vereines nicht erklären können, steht doch die ganze slovenische Partei ohnehin unter klerikaler Botmäßigkeit; der Verein wird also ohne Zweifel mit seiner Thätigkeit über die krainischen Grenzen hinausgreifen und auch im Küstenlande, in Kärnten und Untersteiermark zu operiren suchen. Man kann darum nicht früh genug die Aufmerksamkeit der Deutschen in diesen Gebieten auf den neuen Verein lenken, dem entgegenzuarbeiten eine Hauptaufgabe unserer Partei wird sein müssen.“ No, hvala Bogu, vendar enkrat prava barva! Toda, da bodo tudi tisti Slovenci, ki nemški ne znajo, vedeli, kaj da nemško-liberalni list piše, moramo jim to po domače povedati: „Pravijo, da je prvi namen „tiskovnega društva“ razširjati katoliško zavest po Kranjskem. Edino iz tega namena bi si pa ne mogli tolmačiti, zakaj da je bilo treba ustanovljati novo društvo, ker so Slovenci od konca do kraja pod klerikalnim vodstvom. Društvo bo toraj brez dvoma raztegnilo svojo delavnost preko kranjskih mej in bo skušalo delovati po Primorji, Koroškem in malem Štajarji. Zato ne moremo zadosti zgodaj pozornosti Nemcev po teh pokrajinah prebivajočih na to najnovejše društvo obrniti, kterege spodbijati bo morala ena največjih dolžnosti naše stranke biti.“

Pregovor pravi, da ni najslabše tisto sadje, ki se ga ose lotijo. „Tiskovno društvo“ se je še le komaj rodilo in že mu je boj napovedan, boj na smrt. In zakaj? Jasno so povedali nasprotniki naši, da zato, ker je društvo sumljivo, da bo tudi po sosednjih slovenskih pokrajinah katoliško zavest širilo, ob enem pa, kakor društvo samo pravi, tisto vtrjevalo na avstrijski domoljubni zavesti. „Vse za vero, dom in cesarja!“ To je toraj tisti strah, pred katerim se naši nasprotniki tresejo, kakor hudobec pred sv. križem! Ni čuda potem, če sami zagazijo na kriva pota, ki so z veleizdajo v najbližnjem sorodstvu in še prav pogosto z njo v dotiki. Čudimo se pa, naravnost rečeno, drznosti, kako si upa „Tagespoština“ stranka groziti se, da hoče na vso moč pobijati društvo, ktero namerava širiti in utrjevati katoliško in avstrijsko zavest! Res daleč smo, ali bolje, daleč so že prišli v nemško-liberalnem taboru, kjer vlada veliko navdušenje za pruskega kralja, avstrijskega cesarja pa komaj še po imenu poznajo, da hočejo napadati društva, ki so ali bodo vrla podpora Avstriji. Avstrija je namreč par excel-

skih vladarjev, od tod prišel je v postave, v šolo, v slovstvo, ter potegnivši za seboj višje kroge in merodajne faktorje, pritiska od zgoraj na nižje verno ljudstvo; izneverši cerkvi višje stanove in javno življenje, upa, da bo v kratkem še v podložnih narodih zamoril krščanski čut.

A ravno zato se moramo podvizati, da kakor naturalizem od zgoraj navzdol narode izneverja, isto tako mi od zdolaj, to je pri sebi, v lastnem srci začnemo obujati in oživljati vero, a po tej veri strogo vrejevati življenje; pred vsem pa moramo vero ne le doma, ampak tudi javno spolnovati ter možato in vstrajno bojevati se, dokler ji ne priborimo v javnem življenju one veljave, ktera ji gré po božjem in naravnem pravu.

Ta pobožna množica, ki je tukaj zbrana hvalit Marijo, glej, biti nam ima v vzgled in spodbudo. Tako živo verovati, tako nevstrašeno in brezobzirno vero spoznavati! Kaj bi vera lahko premogla! O da bi se ta duh razširil daleč, daleč po katoliškem svetu, tedaj bi kmalo strmeli, tedaj bi skusili, kako resnično je, kar pravi apostelj: Vera naša, ta je zmaga naša!

Ves Tvoj

Samotar.

lence katoliška — sam sv. oče jo je pohvalil — in verno vdana svojemu cesarju razven nemško-narodne stranke. Društvo, ktero ti dve njeni čednosti goji, je izvestno njen krepak steber in liberalci si ga upajo spodkopavati?!

Z Višnje gore, 1. avgusta. (Smrt poštenjaka.) Umrli je pri nas na večer zadnjega dne minulega meseca Janez Zaviršek (po domače Jopeč), usnjarski mojster, meščan in starosta mestnih odbornikov. Rojen je bil l. 1813. Pokojnik je bil veren kristijan, kteri se je zvesto ravnal po naukih sv. cerkve, a bil je tudi vzgleden in nemahljiv narodnjak, ki se ni vpognil tudi ne v najljutejšem sovražnem viharji. Od početka volitev v deželni zbor kakor tudi v državni zbor stal je vedno na narodno-konservativni strani. Omenjamo samo zloglasne dōbe Vesteneck-ove. Kako je tedaj vsegamogočni glavar s služnimi duhovi obdeloval meščane z obljubami in grožnjami, in jih mnogo pridobil svoji stranki — vse to živi med nami še v žalostnem spominu. Tako obdeloval je tudi našega pokojnika, a moral je britko spoznati da: Hrast se omaje...

In enako stal je blagi pokojnik prej kakor tudi še pri zadnjih volitvah na prej omenjeni strani. Upali smo, da ga bomo ob uri skušnje zopet videli na starem mestu — a žalibog — peljaje se s čilim konjem, se zvrne tako nesrečno, da mora po dvadnevem hudem trpljenju previden s sv. zakramenti zapustiti dolino solz.

Pogreb njegov bil je danes kaj dostojen. Obilna množica vernikov kazala je, kako občespoštovanje je vžival pokojni med vsem ljudstvom. Smelo trdimo, da njemu ni bil nihče nasproten ali sovražen. Te vrstice naj so vernemu sinu cerkve in domovine mali spomenik. Večni blagor njega duši!

Pri Jezeru na Koroškem, 1. avgusta. (Nova maša.) Vesel dan za vso našo okolico je bil večerjšnji 31. julij. Naš rojak čast. g. Franc Virnik daroval je prvo sv. mašo v svojem rojstnem kraju pri sv. Andreji v Ravnih. Ker je ta kuratna cerkev majhna, je visokočastito škofijstvo Celovško milostno dovolilo, da se sme slovesnost obhajati pod milim nebom, da bi bil tako lahko vsak pričujoč pri novi maši. Za to se je odločil prostor zraven cerkve na pokopališču in kar je posebno pomnivo, altarček za prvo sv. daritev postavil se je ravno na grobu očeta čast. g. novomašnika.

Ob določeni uri pomika se častitljiv sprevod iz rojstne hiše novomašnikove proti cerkvi; mnogo sorodnikov z materjo novomašnikovo, devet gg. duhovnikov, med njimi kot arhidijakon p. n. milostljivi prošt in dekan iz Doberlevesi Franc Viconik in slednjič ovenčani gosp. novomašnik. Med sprevodom je domači mnogozaslužni g. župnik Balant Šumah glasno molil sv. rožni venec, kar je bilo posebno všeč pobožnim vernikom. Za „Veni sancte Spiritus“ je sledil čvrsti govor visokočast. gosp. o. Kolumbana Urnika, bogoslovskega profesorja iz Celovca, ki je v gladki slovenščini pojasnil lepo slavnost tega dneva. Ljudstvo je prečastnega govornika kaj pazno poslušalo; vse polno ga je bilo in po drevji na okrog si je veliko malih pa tudi večjih Čahejev poiskalo prostor v hladni senci. Bil je nekak prizor, kakor v dōbi Zveličarja na obalah Genezareškega jezera, ko je vse željno poslušalo besede večnega življenja.

Kakor je tu navada, so po skončani daritvi verniki šli pred novomašnika po njegov sv. blagoslov ter so ga potem tudi obdarovali. Najpred č. gg. duhovniki posamno, na to sorodniki in drugi, kolikor jih enkrat poklekne na stopnjice altarjeve. In to je dolgo trajalo, kajti nobeden bi rad ne zapustil kraja, da bi ne prejel novomašnikovega blagoslova.

Po svetem opraviu je bilo na domu prijazno pogostovanje povabljenih svatov. Žal! da so najimenitniši gost in tolikanj prijazni prečastiti gosp. prošt Doberlaveški tako zgodaj, krog 3. ure, morali zapustiti veselo družbo, ktera jih je spremila k vozu do klanca, tu običajna godba jim je za slovo zaigrala še par komadov, ktera pozornost je visocega gosta zeló ganila.

Navzoči gosti iz Kranjskega so se prepričali, kako spodbudno se obnašajo verniki pri sv. opravilih, pa tudi, kako je pri njih stara slovenska gostoljubnost doma. Napitnice so pričale, da se zavedajo tudi svojega slovenskega rodú in da hočejo ostati vsigdar zvesti Slovenci. Pa kako bi bilo drugače; imajo ravno v svoji sredi vrlega poslanca g. Fr. Muri-ja, ki nevstrašljivo s starostjo koroških Slovencev zastopa njih pravice nasproti vsem posmehom ošabnih

Velikonemcev. — Prepričani smo, da tudi gospod novomašnik, ki je priklil iz tega vrlega rodú, stopi v kolo teh pogumnih borilcev za vero in dom. V to ime mu kličemo: Ad multos annos!

Domače novice.

(Slavnostna himna) zlatomašniku sv. očetu papežu Leonu XIII. za mešani ali moški (?) zbor s spremljavo orgelj, zložil Ig. Hladnik Op. 8. — Navdušeni pesmi, ktero je zložil v proslavo zlate maše sv. očeta naš občepriznani nabožni pesnik prečastiti gosp. kanonik L. Jeran, podal je napev mladi nadarjeni organist Starološki. Dasi napevu ne pripisujemo posebne glasbene vrednosti, vendar bo o priliki dobro služil organistom in mešanim zborom. Za igranje pedala jemati posebno vrsto se nam ne zdi primerno z ozirom na to, da naši organisti niso vajeni ob enem gledati na tri vrste. Če bi bili nekteri okraski v pedalu izostali, bi skladba pri tem ne bila čisto nič izgubila. Tudi sicer se nam zdi spremljava prepolna. Ker je čisti dohodek namenjen „dijaški kuhinji“ v Ljubljani, in enake himne za omenjeno priliko še nimamo, naj bo de slavnostna himna našim cerkvenim zborom priporočena tembolj, ker jej je cena nizka. Stane samo 30 kr. in se dobiva pri skladatelji v Stari Loki in v „Katoliški Bukvarni“.

(Novi provincijal reda oo. frančiškanov.) Te dni je imel frančiškanski red v Budimpešti volitev novega provincijala za Avstro-Ogersko. Izvoljen je Hrvat Stjepan Sikirčević.

(Umrli) je včeraj v uršulinskem samostanu v Loki č. g. sestra Alojzija Koblar v 24. letu svoje starosti; na smrtni postelji je storila obljubo. Bila je pridna in skrbna učiteljica vnanje šole.

(Nižja gimnazija v Kranji) je po sporočilu „Pol. Corr.“ med tistimi, ki se imajo zaradi prepičlega števila učencev odpraviti; kajti štela je ob začetku ravno preteklega šolskega leta le 85 dijakov. Ali je nemška gimnazija v Kočevji brojila kaj veliko več učencev, ker je ni med obsojenimi na smrt?

(Vabilo) k tomboli, ktero priredi Postojnska prostovoljna požarna bramba v prid svoji blagajnici v nedeljo, 7. avgusta, točno ob 6. uri popoldne v gostilni g. Josipa Inocenta (pri „Jami“). Pred in po tomboli svira Postojnska godba. Zvečer prosta zabava pri električni razsvetljavi in umetnem ognju. K obilni vdeležbi vabi najvljudneje odbor.

(Razpisana) je služba pomožnega šolskega služabnika na Ljubljanski gimnaziji; mesečne plače je 20 glđ. Potrebno je znanje nemškega in slovenskega jezika, dosluženi vojaki imajo prednost. Prošnje do 10. septembra c. kr. gimnazijskemu vodstvu.

(Nova knjiga) je izšla pod naslovom: „Srečolovec“, povest onim, ki si na tujem iščejo domu, vzlasti njim, ki tišče v Ameriko. Predejal H. Majar, duh. pom. v Klanjcu na Hrv. Založil in prodaja Anton Turk, knjigovez. Cena 20 kr.

(Vreme.) Neznosna je bila vročina zadnje dni. Kdor je le mogel, iskal je blagodejne sence, sadež na polji je venel vsled suše. Danes se je zemlja malo ohladila, ker je palo nekoliko dežja.

(Parobrodstvo po Savi.) Donavsko parobrodno društvo je z oglasom od 29. pr. m. naznanilo, da se zaradi majhne vode ustavi vožnja potnikov v sredo. — Kakor naznanja hrvatski uradni list, je vožnja parobrodov na Savi popolnoma ustavljena.

(Strela je ubila) dne 23. julija 60letno ženico Uršo Meznarič v Kranjcevi vincarski hišici blizu Ljutomeru. Hotela je iti živino napajat. Ko odpré duri, trešči vanjo in padla je mrtva na tla.

(Na Mangartu) je na sv. Jakoba dan štirinajstleten deček nabiral očinec (Edelweiss). Ob neke 200 metrov visoki steni mu je spodletelo, in revež je padel v propad, kjer so ga v pravem pomenu besede razmečkanega našli.

Razne reči.

— Dr. Joseph Ambergers Pastoraltheologie v četrti izboljšani izdaji je gotova. Zadnji čas izšli so poslednji trije zvezki (19., 20., 21.) tega krasnega dela, v kterih učeni pisatelj ter ka-

nonik stolnice Regensburške nadaljuje nauk o blagoslovih, razpravljajoč najprej blagoslavljanja reči in potem prav nadrobno blagoslavljanja oseb. Temu sledi obravnava o cerkveni molitvi sploh in posebej še o raznih cerkvenih javnih obhodih ali procesijah, kateremu je g. pisatelj dodal prav krepkih besedi o božjih potih. Za tem najdemo jako lepo obravnavo o duhovno-kraljevskem poslovanju mašnikovem. V celi vrsti paragrafov kaže slavni g. kanonik: kako mora dušni pastir hoditi pred svojo četo, t. j. lep zgled dajati svojim duhovnikom; kako nad njimi čuti; kako jih voditi na dobro pašo z rednimi sredstvi (tu sem je g. pisatelj postavil nauk o farnih matrikah), kako z izrednimi (ljudski misijon, posebne pobožnosti, bratovščine...); kako je treba zašle ovčice v ovčjak Kristusov nazaj voditi, grešnike opominjajoč, med razprti miri napravljajoč, žalostne tolažujoč, za ubožce in nesrečne skrbč. Jako lepo kaže nato pisatelj, kako naj je duhovni pastir bolnikom prijatelj, ker je to njegova dolžnost in ker z oskrbo bolnih silno koristi dosega. Nato izvemo, kako se je vesti mašniku pri prvem obiskanju bolnika, kako ga prevideti s svetimi zakramenti, kako ga obiskavati še po previdenji. Nadalje knjiga podaja nauk, kako je duhovnemu pastirju ravnati s posameznimi bolniki in kako umirajočim biti na pomoč v zadnjih trenutkih. Za tem g. pisatelj čitatelju natančno pripoveduje, kako je treba jetnike obiskovati in kako na smrt obsojenim za srečno zadnjo uro skrbeti ter na tem mestu dostavi natančen nauk o cerkvenem pokopu. Ko je g. pisatelj potem še marsikaj povedal o lastnostih pastirjevih in kako te sposobnosti spopolnovati, zlasti na pastoralnih konferencah, začne natančneje govoriti o osebi duhovno-pastirjevi, razpravljajoč dolžnosti župnikove in njegovega duhovnega pomočnika, dalje dolžnosti dekanove in slednjič škofove. Za sklep obravnava g. pisatelj še škofijsko in provincijalno sinodo ter prav lepo sklepa z razpravo o najvišem poglavarju sv. cerkve. S tem je končana krasna knjiga, in učeni g. kanonik slednjič le še dostavlja vsacemu treh zvezkov nekatere najnovejših cerkvenih določeb. H koncu nam podá g. pisatelj zraven navadnega kazala še stvarno kazalo obsegajoč po abecednem redu zaznamovane vse važne stvari, obravnavane v obširnih treh zvezkih tega „Pastirstva“. — Tako so toraj vsi, ki želé kaj prav temeljitega ter obširnega o tem bogoslovnem znanstvu v roko dobiti, prejeli z enindvajsetim zvezkom celo prelepo delo dr. Ambergerjevo, ki jih bode podučevalo, tolažilo in navduševalo za sveti poklic dušnega pastirstva. — Vsi zvezki te knjige stanejo po sedanjí vrednosti nemške marke nekoliko čez 13 gl. našega denarja. Dobiva se to delo v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani.

— Kolera na Siciliji. Iz Catanije na Siciliji se poroča, da so se prvi slučaji kolere pokazali v vojašnici Castell-Orsini, kjer je v kratkem času umrlo 70 vojakov za kolero. Kar more beži iz Catanije, mnogi stanujejo na morji v barkah in čolnih. V nekem čolnu, katerega je sapa prignala do obrežja, našli so tri mrtve. Siromaki so ostali v mestu, kjer umrje na dan po 40 oseb. Reveži napadajo hiše bogatinov in vse odnesó, kar dobé.

— Volapük in pa še nekaj. Gospod vrednik, ali se Vam ne zdi svet véasih nekoliko prismojen? Po eni strani skuša se zjediniti in po-bratiti z vsemi narodi, ter noč in dan tuhta, kako bi jo zavil, da bi se vsi med seboj razumeli. Volapük izumil je iz tega namena, in so se ga nekteri že tako naučili, da bodo danes ali jutri lahko delali preskušno iz njega. Čas, denar in mero hočejo za celi svet enakomerno imeti, da v trgovini in prometu ne bo tolikih težav in sitnosti, kakor jih je dandanes v velikotrgovskem svetu in pri svetovnem prometu. No, to bi ne bilo nič napačnega, pač pa še prav hvalevredno. Posebno misijonarjem bi jako odleglo, ko bi se jim ne bilo treba toliko vbijati s tujimi jeziki divjih narodov. Kar po „volapükščini“ bi jim povedali in omika bi se trosila kar z vevnico med divjake. Vse bi bilo toraj prav in lepo, če bi si svet pri vsem tem le enakomeren ostal. Toda to je križ, da kar z desno zida, hoče ob enem z levo podirati. To je bedak, kaj ne da? Vidite, nekaj takega šinilo mi je v glavo, ko sem bral Vaš nedavni izvrstni članek „Pabrki“, kjer se govori o čudnem možu, kateremu se sanja, da tiči v njegovi koži ves slovenski narod, kar ga živi od šumeče Adrije pa do nemške meje po Primorji, Goriškem, Kranjskem, Koroškem in Štajarskem. Tisti gospod morda še ne vé, da se na Dunaji že tisoč in tisoč ljudi z volapükom ukvarja po dve, tri in štiri leta, in to le iz tega namena, da bi se lahko s celim svetom razumeli, sicer bi ne bil v „Parlamentärji“ predlagal, naj se pri nas odpravi latinščina iz službe božje in vpelje grško obredje „ali zjedinjeno ali nezedinjeno“, to mu je „klobasa“. Mož je tiste besede napisal iz namena, da bo slovenski svet zopet kaj govoriti imel ob času „kislega mleka in kislih kumar“, če bo namreč kak slovenski list „Parlamentärja“ zaradi tega v roke vzel. Kakor vidite, je svoj namen dosegel, kajti Vi ste se nad njim spotaknili in prav ste storili! Latinščina v katoliški cerkvi je vez, po kateri se vsi razumemo od severnega tečaja zemlje, pa do južnega, od Hongkong pa okoli in okoli zemlje do San Franciscu v zapadni Ameriki ob Velikem morji, koder je namreč že zasajena sveta katoliška vera rimskega obreda.

Katoliška cerkev ima že zdavnej zdavnej to, kar si modérni svet še le s pomočjo valopüka namerava ustanoviti, namreč le jeden jezik, ki ga vsak pravi in popolnoma olikanec razume. Čemu toraj podirati, kar že toliko let obstoji? Ali mar mislite, da pojdete potem laglje v nebesa? I kaj še! Slovansko obredje ima še zdatno ostreje poste in druge naredbe, kakor latinsko. Sploh pa mislimo, da bi se taki ljudje za slovansko obredje prav tako malo brigali, kakor se sedaj za latinsko.

Telegrami.

Peterburg, 2. avgusta. Razven „Novosti“ pišejo vsi časniki na prvem mestu o Katkova smrti. Največja zasluga edinega ruskega časnikarja prve vrste je ta, da je časnikarstvu pridobil politično važnost in v kritičnih časih javnemu mnenju in vladi pokazal pravo pot.

London, 2. avgusta. Iz St. Paola de Loanda se je 31. pr. m. sem brzojavilo, da ni došlo nobeno poročilo o Stanleyevi smrti.

Carigrad, 3. avgusta. Reuterjevo izvestje: Turška vlada namerava predložiti vprašanje o rešitvi bolgarske krize konferenci držav. Diplomati trdijo, da Turčija ne bo dosegla namena, ker je Rusija proti konferenci. Nelidov odpotuje jutri na odpust v Peterburg in se potem odpelje v Kissingen.

Tujci.

1. avgusta.

Pr. Mattcu: Halm, Windt, Steinmassler, Schmidt, Kölbl, Fritsche in Löffler, trgovci, z Dunaja. — Sam. Leitner, tovarnar, iz Budimpešte. — J. Mühlebach, asekurančni zastopnik, iz Grada. — Štefan Ogrine, trgovski pomočnik, iz Kočevja. — vitez Z. Widmann, zasebnik, iz Pulja. — S. Pipp, trgovec, iz Sapiane.

Pri Stona: Baron in baroninja David pl. Günzberg, zasebnika, iz Peterburga. — Baron Vladimir Günzburg, zasebnik, iz Draždan. — Gospodična Bornkam, zasebnica, iz Draždan. — Jožef Weiss, trgovec, iz Prage. — Hoffelner, Winternitz, Gelussi, Pollak in Frank, trgovci, z Dunaja. — J. Komiss, trgovec, iz Bolzana. — J. Keeskeméty, potovalec, iz Seegedina. — Eisler, potovalec, iz Kapošvara. — Dr. Bujanovič in Hartmann, profesorja, iz Zagreba. — Franc Špendal, duhovnik, iz Tržica. — Karol Zeme, župnik, iz Kresnice. — Appe, Santi, Weisslein, Fabriotti in Ambrosch, zasebniki, iz Trsta. — Janez Rudesch, častnik mornarice, iz Pulja.

Pri Južnem kotlovaru: Franc Gostiša, gorski akademik, iz Ljubna. — Viktor Klinar, trgovec, iz Karloven. — Schallgruber, Jordan in Meissner, zasebniki, iz Trsta. — K. Schuck, otroška vrtnarica, iz Pulja. — Emilija Tichy, učiteljica, iz Pulja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v milim.
	opazovanja	zrakomera v milim.	toplomera po Celsiusu		
7. u. jut.	738.34	+23.5	sl. zap.	sk. jasno	
2. u. pop.	736.13	+29.2	sl. zap.	oblačno	0.00
9. u. zveč.	737.65	+23.2	brezv.		

Dopoludne jasno, popoldne se je pooblačilo, okoli 4. ure nekoliko dežja, pozneje je gromelo, na severu in szap. se je bliskalo. Srednja temperatura 22.1° C., za 2.3° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

3. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 50 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 70 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 „ 60 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 35 „
Akcije avstr.-ogerske banke	882 „ — „
Kreditne akcije	281 „ 90 „
London	125 „ 30 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 94 „
Ces. cekini	5 „ 91 „
Nemške marke	61 „ 52 1/2 „

Tržne cene

dné 3. avgusta t. l.

Pšenica, hktl.	5 85	Špeh povojen, kgr.	— 64
Rež,	4 06	Surovo maslo,	— 90
Ječmen,	3 25	Jajce, jedno,	— 1 1/2
Oves,	2 92	Mleko, liter,	— 8
Ajda,	3 90	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso,	4 22	Telečje	— 52
Koruz,	5 20	Svinjsko	— 60
Krompir,	2 14	Koštrunovo	— 36
Leča,	12 —	Pisaneč	— 40
Grah,	13 —	Golob	— 16
Fižol,	11 —	Seno, 100 kgr.	1 69
Maslo,	1 —	Slama,	1 42
Mast,	— 66	Drva trda, 4 mtr.	6 40
Špeh svež,	— 60	„ mehka, „	4 15

Kupujte srečke
pogrebne družstva
„Marijine bratovščine“.
Društvo Marijine bratovščine v Ljubljani napravi
dobrodelno loterijo,
katere namen je

ustanova zavetišča „Marijinega doma“,

kjer bodo imeli ostareli in onemogli ter zapuščeni ljudje zavetišče in vso oskrbnost brezplačno.

Ta loterija je z odlokom vis. c. k. finančnega ministrstva dné 21. septembra 1885, št. 28.000 dovoljena.

Osnovana je na podlagi **50.000 srečk po 50 krajencjev**, ki bodo zadele **2000 dragocenih in vsakemu koristnih dobitkov** v skupni vrednosti **5000 goldinarjev**. Vsaka pet in dva seta srečka gotovo zadene.

Srečkanje bo v Ljubljani 1. decembra 1887 v pričo vladnega zastopnika.

Srečke imajo na prodaj: Na Poljanski cesti: trgovka Marija Ojstriš, na cesarja Jožefa trgu: Urbasova trafika; v Špitalskih ulicah: Majerjeva trafika; na Mestnem trgu: trafika Svatek, trgovec Turk in zlatar Sparovje; na Starem trgu: trgovec Blaznik in Ribič; na se. Petra cesti: pri društvenem načelniku Regaliju, v brivnici Bukovnikovi in knjigovez Fr. Dežman; v Kolodvorskih ulicah: puškar Dimie; na Marijinem trgu: trgovec Bučar; v Slonovih ulicah: trafika Prosenčeva; v Šelenburgovih ulicah: trafika v Čitalnici; na Dunajski cesti: trafiki Bolé in Blaž ter trgovec s pohištvom Dogan; vrh tega mnogi poverjeniki družbe sv. Mohorja. (15)

Po nižanej ceni.

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

IVAN BELEC,

župnik.

Cena knjigi je **znižana** od 25 kr. na **20 kr.**, po pošti 5 kr. več; kdor jih vzame deset skupaj, dobi enajstotno brezplačno. — Knjiga obsega 9 pol v osmerki.

„Katoliška tiskarna“

v Ljubljani

Valvazorjev trg šte. 5.

Najboljši

papir za cigarete

je

LE HOUBLON

Francoski izdelek

CAVLEY-a & HENRY-a v Parizu.

Pred ponarejenim svarimo!

Ta papir priporočajo gg. dr. J. J. Pohl, dr. E. Ludwig, dr. E. Lippmann, profesorji kemije na Dunajski univerzi, jako toplo in to zaradi tega, ker je jako fin, popolnoma čist, in ker nima prav nobenih škodljivih snovi primešanih. (32)

Henry & C.
Papier de France
BOULEVARD DES FILLES DU CALVAIRE
17, rue Béranger, a PARIS

Poštne zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V Novomesto vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V Lukovco preko Domžal vsak dan ob 1/2 7 zjutraj.

V Kočevje preko Velikih Lašč vsak dan ob 1/2 7 zjutraj.

V Kamnik vsak dan ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

V Polhov Gradec in na Dobrovo vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 2 pozimi.

Na Ig ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

Prihod v Ljubljano.

Iz Novega mesta vsak dan ob 2 popoldne.

Iz Lukovce vsak dan ob 4. uri 15 min. popoldne.

Iz Kočevja vsak dan ob 6. uri 20 min. popoldne.

Iz Iga vsak dan ob 8. uri 30 min. zjutraj.

Iz Kamnika vsak dan ob 9. uri 5 min. dopoldne.

Iz Polh. Gradca in Dobrove vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 9. uri 15 min. dopoldne.